

Vergaderjaar 2009–2010

32 123 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2010

Nr. 154

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 september 2010

INLEIDING

In de begroting 2010 en het Materieelprojectenoverzicht van september 2009 is de A-brief van het project «Cougar *Midlife Update*» aangekondigd. Met deze A-brief informeer ik u over de behoeftestellingsfase van dit project. Het betreft de modificatie (*Midlife Update*, MLU) van de zeventien Cougar-transporthelikopters van Defensie waarmee de operationele inzetbaarheid van de Cougar tot 2026 kan worden gegarandeerd. Het project is sinds de begroting 2007 opgenomen in het jaarlijkse begrotingsoverzicht van projecten in planning. Het betreft hier dan ook de uitvoering van staand beleid. Zoals bekend worden tijdens de behoeftestellingsfase geen verplichtingen aangegaan.

Defensie beschikt sinds 1996 over zeventien Cougar-helikopters voor uiteenlopende lichte transporttaken onder wisselende omstandigheden. De toestellen zijn door hun flexibiliteit van grote waarde gebleken voor de eigen grondtroepen en de eenheden van bondgenoten, bijvoorbeeld bij de ISAF-missie in Afghanistan. Daarnaast zijn de Cougar-helikopters van belang voor de uitvoering van taken in het kader van de derde hoofdtaak van Defensie, zoals de ondersteuning van de Dienst Speciale Interventie (DSI), de bestrijding van grote branden en patiëntenvervoer.

KWALITATIEVE BEHOEFTE

Vanaf 2015 zal de fabrikant, Eurocopter France, een aantal onderdelen van de Cougar-helikopter niet meer produceren en onderhouden. Om de instandhouding en inzet van de Cougar te kunnen waarborgen moeten deze componenten worden vervangen. Het betreft de navigatiecomputer, de software van het vluchtdatasysteem en de datakaart voor het laden van het navigatiesysteem.

Daarnaast beschikt de Cougar-helikopter momenteel niet over alle navigatiemiddelen die volgens de huidige nationale en internationale luchtvaartregelgeving zijn vereist.

Om hieraan te voldoen is met de Militaire Luchtvaartautoriteit overeengekomen dat Defensie tijdens de volgende grote modificatie zal zorg dragen voor een modernisering van de helikopters. De helikopters moeten worden voorzien van extra navigatiemiddelen, zoals *distance measuring equipment* en de zogeheten VHF *Omnidirectional Range*.

Verder kan de operationele effectiviteit van de Cougar-helikopter aanzienlijk worden verbeterd door de volgende modernisering:

Verbetering nachtzichtsysteem (*Piloting Forward Looking Infrared*). De bemanning van de Cougar-helikopter gebruikt momenteel een nachtzichtsysteem dat het licht dat 's nachts nog aanwezig is, het zogenaamde restlicht, versterkt. Door onvoldoende restlicht of bij slechte weersomstandigheden functioneert het nachtzichtsysteem niet optimaal. Door de Cougar ook te voorzien van het *Piloting Forward Looking Infrared* (FLIR-)systeem worden de beperkingen van het huidige systeem verminderd. Hierdoor verbetert het zicht bij slechte omstandigheden, waardoor een veilige inzet van de helikopter, ook 's nachts, kan worden gegarandeerd.

Digitale kaart. De Cougar-helikopter heeft beeldschermen in de cockpit die de tactische situatie in de lucht en op de grond weergeven (*situational awareness*). De huidige schermen tonen gekleurde symbolen die worden weergegeven tegen een zwarte achtergrond. De bemanning moet deze symbolen vergelijken met papieren kaarten voor navigatie. De projectie van digitale vliegkaarten op de beeldschermen leidt tot een lagere werkdruk en een groter omgevingsbewustzijn, met als gevolg een verbetering van de operationele effectiviteit. Ook neemt de vliegveiligheid hierdoor toe.

Tactische datalink. Met het opereren in netwerken wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van informatie die andere eenheden via datacommunicatiesystemen leveren. De Cougar-helikopter heeft momenteel geen datacommunicatiesysteem dat daarvoor geschikt is. Hierdoor is de uitwisseling van tactische informatie tijdens de vlucht niet mogelijk en kan de bemanning zich geen actueel en nauwkeurig omgevingsbeeld vormen. Bij de modificatie van de Cougar zullen voorzieningen worden aangebracht voor de installatie en integratie van datacommunicatiemiddelen. Hierdoor kan worden aangesloten bij andere tactische netwerken.

MilGPS. Het Amerikaanse ministerie van Defensie moderniseert het *Global Positioning System* (GPS) om het beter bestand te maken tegen al dan niet opzettelijk veroorzaakte externe verstoringen. Voor het opereren in coalitieverband is het van belang in staat te zijn dit GPS-systeem te gebruiken. Door de modernisering van de GPS van de Cougar-helikopter kan Defensie operaties in samenwerking met de Verenigde Staten en andere landen blijven uitvoeren.

Communicatiesystemen. De Cougar zal worden voorzien van een satellietcommunicatiesysteem voor de uitwisseling van geclassificeerde informatie met grondeenheden en commandoposten, in het bijzonder tijdens missies in uitzendgebieden. Het huidige civiele systeem is niet geschikt voor het versturen van gecodeerde berichten. Daarnaast zal het toestel ten behoeve van de inzet in Nederlands worden uitgerust met het systeem TETRA/C2000 voor de communicatie met ambulancediensten, brandweer en politie.

KWANTITATIEVE BEHOEFTE

Alle zeventien Cougar-helikopters zullen de modernisering ondergaan. Een modernisering van slechts een deel van de helikopters heeft grote nadelen bij de instandhouding en de opleiding en training van vliegers. De modernisering betreft ook de aanpassing van de Cougar-vlucht-simulator.

FINANCIËLE ASPECTEN

Met de investering in het project «Cougar *Midlife Update*» is een bedrag tussen de € 50 miljoen en € 100 miljoen gemoeid (prijsspeil 2010, inclusief BTW). Met het gebruik van de gemoderniseerde simulator is een hogere uurprijs gemoeid. Hierdoor zullen op jaarbasis de totale kosten voor trainingen met de simulator toenemen. Dit leidt tot een lichte stijging van de exploitatiekosten. Deze bedragen komen ten laste van de defensiebegroting.

Voor de financiële aspecten van het project verwijs ik naar de bijgaande commercieel vertrouwelijke brief met kenmerk BS2010025040.¹ De gegevens over het projectbudget en over de exploitatiekosten dienen vertrouwelijk te blijven met het oog op de Nederlandse onderhandelingspositie.

PROJECTORGANISATIE EN -PLANNING

Ten behoeve van dit project is een projectgroep opgericht onder leiding van de Defensie Materieel Organisatie (DMO). Vertegenwoordigers van de Defensiestaf, het Commando luchtmacht en het Commando landstrijdkrachten maken deel uit van deze projectgroep.

Naar verwachting zal de verwervingsvoorbereiding in het vierde kwartaal van 2011 zijn voltooid. De realisatiefase van dit project beslaat de periode van 2012–2017. De fabrikant zal zorg dragen voor de modificatie van de eerste twee helikopters. De resterende vijftien helikopters worden naar verwachting gemoderniseerd door het Logistiek Centrum Woensdrecht van de DMO. Defensie streeft ernaar de modernisering zoveel mogelijk gelijktijdig met het reguliere groot onderhoud uit te voeren. Dit komt de operationele inzetbaarheid van de helikopters ten goede.

PROJECTRISICO'S

De onderdelen voor de modificatie van de Cougar-helikopter worden zoveel als mogelijk van de plank gekocht. Voor deze onderdelen is het risico laag. Het verbeterde nachtzichtsysteem moet worden geïntegreerd met het nachtzichtsysteem dat momenteel wordt gebruikt. Ondanks dat de fabrikant ervaring heeft met de plaatsing van systemen is het risico hiervan gemiddeld. Daarnaast moeten nog twee kleinere modificatieprojecten bij de Cougar-helikopter worden voltooid voordat de *Midlife Update* kan beginnen. Het betreft de projecten *Multi Purpose Sponsons* en *Double doors and sliding windows*. Er is een gemiddeld risico dat deze twee kleinere projecten vertraging oplopen.

OVERIGE CONSEQUENTIES

Relatie met andere projecten. Het project heeft een relatie met het project «Nieuwe generatie identificatiesystemen (*IFF mode 5/mode S*)», dat ook van belang is voor de projecten *AH-64D Upgrade*, *Chinook Midlife Update* en *Chinook uitbreiding en versterking (4 + 2)*. Deze projecten zullen zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd.

¹ Ter vertrouwelijke inzage gelegd, *alleen voor de leden*, bij het Centraal Informatiepunt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Inschakeling Nederlandse industrie. De modificatie van de Cougar-helikopter wordt uitgevoerd in samenwerking met Eurocopter France. De mogelijkheden tot samenwerking met de Nederlandse industrie worden in het vervolgtraject onderzocht. Daarnaast zullen de gebruikelijke procedures ten aanzien van de compensatieverplichting worden gevolgd met inschakeling van het ministerie van Economische Zaken.

Arbo en milieu. Er zijn geen consequenties op het gebied van personeel, arbeidsomstandigheden, milieu en infrastructuur.

VOORTZETTING VAN HET PROJECT

Ik ben voornemens het project Cougar *Midlife Update* als gemandateerd project in uitvoering te geven aan de DMO.

De minister van Defensie,
E. van Middelkoop